

שהוא טמא במשא! (94)

ומוכיח רבא: במאי עוסק פסוק זה?

מטמא בטומאת משא⁽⁹⁵⁾, — לעצמו של הזוב, לא כל שכן שיטמא טומאת משא!?

אלא, פשיטא, שחידושו של הפסוק שזוב מטמא במשא הוא בזבימצורע, שזובו בראיה שניה מטמא במשא ככל אדם [והוצרך ריבוי זה לזיבת מצורע, משום שאין לטמאותו מקל וחומר, כי האדם שיוצאת ממנו הזיבה אינו טמא מכוחה של הזיבה אלא מכח נגע הצרעת]⁽⁹⁶⁾ שגם הוא מטמא

אילימא בזב גרידא, שאיננו מצורע, ובא הכתוב ללמדנו שהזיבה מטמאה במשא, פשיטא שהיא מטמאה, מקל-וחומר, ואין צורך בפסוק מיוחד להשמיענו זאת, כי הרי אם לאחרים גורם הזוב טומאה, שמטמא הזוב את האדם שיוצא הזוב ממנו, והוא

לה-א

עליונו, וכל שכן שהראיה עצמה מטמאה. ותוס' [ד"ה לאחרים] הקשו, שעליונו אינו טומאת משא ואינו מטמא אדם וכלים. ועוד, שהרי הקל וחומר בא ללמד למשא בזוב, ואין הזוב יכול לשאת [אלא אם מכריע כף מאזניים. וביאר מהר"ם שזוב אינו מכריע, וחזו"א ביאר שרק זב מטמא בהכרעה, ולא הזוב]. ולכן פירשו, שהראיה היא ממה שגוף הזב מטמא את הנושא.

[ע"א] שזובו טמא אפילו לבית שמאי, ומוכח שמקום זיבה מעיין הוא, וכתב שאי אפשר להוכיח מזוב עכו"ם שהוא דרבנן, ולכן מטמא אפילו כשאינו ממקום מעיין, כשם שקריו טהור, אף שהוא ממעיין, ובהכרח שאין הוכחה מטומאה דרבנן לדאורייתא. ולכאורה תמוה, איך יתכן שטומאה דרבנן תהיה חמורה מדאורייתא, וגם הוכחתו מקרי תמוהה, שהרי טהרוהו לצורך היכר.

96. כך פירש רש"י [ד"ה אלא], והיינו, שאין עושים קל וחומר אלא מטומאה שנגרמת על ידי הזיבה, אך לגבי מצורע שטומאתו שלו משום צרעתו, ולא מחמת ראייתו, אי אפשר להוכיח שראייתו מטמאה במשא ממה שזיבת ראייה ראשונה מטמאה באדם טהור. וראה רמב"ן וריטב"א.

אכן מעצם קושייתו מוכח שנקט כי "זובו" של עכו"ם הוא בראייתו הראשונה, משום שבא ממקום מעיין כקרי. [כי אילו טומאת עצמית של זוב כשל זב גמור, הרי טומאתו דוקא בראיה גמורה, ובודאי מטמא כזב אפילו אם אינו מקום מעיין]. ולכן הקשה שבהכרח מקום זיבה מעיין הוא, ומפני כך מטמא בראיה ראשונה. ועל כך תירץ שמדובר בשאר ראיות, ובהם גזרו רבנן כזב גמור אף שאל ממקום מעיין, ולא גזרו על ראייתו הראשונה כלל.

ותמה תוס' הרא"ש, שהרי טומאת זב מוסיפה על טומאת מצורע שיטמא בהיסט ומשכב ומושב, ותירץ שאף על פי שמוסיף במצורע, אין ללמוד מכך לדין טומאת משא של הראיה עצמה, שהרי היא טמאה משא מחמת המצורע. ולכן צריך ריבוי לטומאת משא בראיה.

94. רש"י [ד"ה לימד] הביא שלהלן [נה א] התבאר שאין צורך בפסוק זה ללמד שמטמא במגע, שהרי לא גרע משכבת זרע, ובהכרח בא לרבות שמטמא גם במשא.

וראה רשב"א וריטב"א ותוס' בפסחים [סז ב] שדנו בהרחבה אם מצורע מטמא בהיסט, ואף אם מטמא, האם בכל אופני היסט הוא מטמא כזב, או דוקא כשהוא נושא את הטהור. וכן לגבי

95. רש"י [ד"ה לאחרים] ביאר שהזב מטמא את המשא שהוא נושא, כמו שמצינו שמטמא

במשא (97).

בראיה שניה?

דילמא, לעולם, אימא לך שהפסוק עוסק בזב גרידא, ולהשמיענו שהזיבה עצמה מטמאה.

ודקאמרת קל וחומר הוא, כי אם לאחריב גורם טומאה לעצמו לא כל שכן — שעיר המשתלח יוכיח, שגורם טומאה לאחריב, למשלח אותו במדבר, והוא עצמו טהור, שאין בהמה-חיה נעשית טמאה. ונדחית בכך ראיתו של רבא! (99)

ומדאיצטריך קרא לרבווי לזיבת מצורע שתטמא בזיבה בראייה שניה — שמע מינה: מקום זיבה לאו "מעין" הוא, כי אם הוא היה "מעין" של המצורע הרי הוא היה מטמא כרוקו וכמימי רגליו גם לולי הקל-וחומר ולולי ריבוי מהפסוק! (98)

אמר ליה רב יהודה מדסקרתא לרבא:

ממאי שפסוק זה בא לרבות זב-מצורע

הכתוב שתיים לטמא.

אך רבינו חננאל גרס: "ומדאיצטריך קרא לרבווי בראיה ראשונה, שמע מינה מקום זיבה לאו מעין הוא". וביאר, שפשיטא ליה שזב שאינו מצורע ראייתו הראשונה מטמאה במשא, וסבר רק יוסף דהיינו, רק כשאינו מצורע, והראיה גורמת לו טומאה. אך בזב מצורע הסתפק בזה, כיון שהוא כבר טמא ואין הראיה מטמאתו, ורק אם נחשבת מעין היא מטמאה במשא. ועל כך הוכיח ממה שהוצרכה התורה לרבות טומאה בראיה ראשונה בהכרח שאינה "מעין".

ורש"י [ד"ה דאיתקש] דחה פירושו, שהרי הפסוק מדובר בראיה שניה [כנ"ל]. וגם מה לי אם הוא מעין או לא, והרי התורה ריבתה שמטמא במשא, ונפשט הספק. ועוד, שהרי בראיה ראשונה דינו כבעל קרי ואיך פירש שגורמת טומאת משא לבעליה.

99. תוס' [לג ב ד"ה אילימא] תמהו, איך לא ידע רבא שבסוף הברייתא נשנית פירכא זו משעיר המשתלח. וראה במשנת רבי אהרן [טהרות כז] שהוכיח מברייתא זו ששעיר המשתלח הוא עצמו אינו טמא, אלא שהתחדשה טומאה אצל המתעסקים בו בלבד, והעיסוק בו הוא המטמא. אולם הוכיח שם שהרמב"ם והראב"ד [אבות

משכב ומושב אף אם הוא מטמא, יתכן שהוא מטמא רק אוכלין ומשקין ולא אדם. ובהכרח שהגמרא העדיפה לפרוך משעיר המשתלח שהוא טהור לגמרי ובכל זאת גורם טומאה לאחריב. וראה תוס' רא"ש להלן [נה א ד"ה שעיר].

97. רש"י [שם] פירש שמחמת נגעו היה מטמא במשא ואפילו באהל. ובתוס' הרא"ש ור"ש [נגעים יג] כתבו שהמקור שמצורע מטמא במשא נלמד ממה שמצורע הוקש למת בפסוק "אל נא תהי כמת", [ב"ב ט ב]. והעירו, שאם כן, יטמא באהל כמת, ולמה מועילה לו מחיצה תחת אהל אחד [ראה ר"ש כלים א ד שחלוקה טומאתו ממת בכמה פרטים]. וכבר תמהו משנה אחרונה [כלים א א] ורש"ש [ב"ב ט ב] וחזו"א [זבים ד ו] על רש"י שנקט שמצורע מטמא באהל.

וראה ברמב"ם [טומאת מת א ב] שטומאת משא במת נלמדת בקל וחומר מנבלה. ולכאורה הוא מקור גם לטומאת משא של מצורע, החמור מנבלה.

98. רש"י [ד"ה ומדאיצטריך] גרס ופירש, שאילו היה נחשב מקום מעין בראיה ראשונה, כל שכן שהיה מטמא בשניה, ולא היה צריך לרבותה מקרא. וכדרכו [סוף לד ב ד"ה זובו] שפסוק זה נאמר על ראייה שניה, שהרי מנה

ומקשה הגמרא על עצם בעייתו של רב יוסף:

אמר אבוי: מאי תיבעי ליה לרב יוסף האם ראיית הזב הראשונה של מצורע מטמאה במשא?

והא רב יוסף עצמו הוא דאמר שיש לדרוש את הפסוק "זאת תורת הזב ולנקה" בצורה הזאת:

"זאת תורת הזב" — בין גדול בין קטן!

וכיון דנפקא ליה לטומאת זב קטן מהתם, מתחילת הפסוק, איתר ליה סוף הפסוק למדרש —

"לזכר" — לרבות מצורע למעינותיו, שיטמאו כזב גמור, וכן "לנקה" — לרבות מצורעת למעינותיה.

ואקשיה רחמנא מצורע לזב גמור, כי תחילת הפסוק "זאת תורת הזב" עוסק בזב גמור בעל שתי ראיות שמטמא זובו במשא, ונמצא שלדעת רב יוסף שדורש את סוף הפסוק

"לזכר ולנקה" למעינות המצורע והמצורעת, הוקשו מעינות המצורע לזיבה גמורה, ואם כן —

מה זב גמור מטמא במשא, אף ראייה ראשונה של מצורע מטמא במשא. כיון שלרב יוסף הוקשו מצורע וזב, כולל ההיקש את כל ראיות המצורע, ואפילו את זיבתו הראשונה.

[כי אילו היינו דורשים שזב קטן מטמא מסיפיה דקרא "לזכר", ואילו את מעינות המצורע היינו לומדים ממעינות המצורעת, היה מקום להסתפק אם הזיבה [שהיא לובן של זב זכר] מאותו מקום נקראת "מעין", שהרי בנקה אין צורה כזאת של ראייה.

אבל, כיון שלדעת רב יוסף זב קטן נלמד מתחילת הפסוק, ואילו "לזכר" מיותר לרבות מעינות למצורע עצמו, יש ללמוד בהיקש שכל ראיות המצורע ואפילו זיבה ראשונה הוקשו לזב גמור ומטמאים במשא⁽¹⁰⁰⁾.

אמר רב הונא: ראייה ראשונה של זב — מטמאה את הרואה ואת אחר שנגע בה

ראשונה.

וכתב הגרעק"א, שבאמת אבוי פשט שמקום זיבה מעיין הוא, וכוונתו שההיקש מלמד שמטמא אפילו אם אינו מעיין, ונמצא שבית הלל שלמדו מ"לזכר" לטמא דם טוהר של מצורע, בהכרח סברו שאין צורך בהיקש, כי מקום זיבה מעיין הוא, [שהרי גם אילו נניח שאינו מעיין יטמא במשא משום ההיקש, ובהכרח שהוא מעיין].

אולם הרשב"א נקט, שלדעת אבוי מקום זיבה לאו מעיין הוא, ואף שבית הלל דרשו "לזכר" לרבות דם טוהר, אפשר לדרשו כהיקש,

הטומאה ג ג] נחלקו בזה אם השעיר עצמו מטמא על ידי העיסוק, ואם כן, יתכן שזו היא סברת רבא לחלק משעיר המשתלח. וראה כתבי הגר"ז לזבחים [קה א].

100. כתב הר"ן, שאבוי לא פשט את הספק אם מקום זיבה מעיין הוא או לא, אלא הוכיח מהיקש שמטמא במשא, [ועל כך אין טענה "למאי איצטרין", כי אינו ריבוי מיוחד]. ולכן הקשה [בתוס' ד"ה אף] איך למדו [לד ב] מ"לזכר" לרבות דם טהרה של מצורעת, והרי הוא נצרך להקישו לזב גמור, לטמא אפילו ראייה

של זב לרואה קרי: מה שכבת זרע מטמא באונס, אף ראייה ראשונה של זב מטמאה באונס!

הגמרא מוכיחה שלא כרב הונא: תא שמע: ראה הזב ראייה ראשונה של זוב, בודקין אותו אם היתה הראיה מאונס בלבד, בשבעה הדרכים שבדקין את הזב — אם נאנס מחמת ריבוי מאכל, או משתה, או מחמת

בטומאת ערב⁽¹⁰¹⁾ אפילו אם ראה אותה באונס! כי רק בראיה השניה, שנעשה על ידה זב גמור, נאמר המיעוט "מבשרו — ולא לאונסו" אך לא בראיה הראשונה, שהוקשה לרואה-קרי, וטומאת קרי חלה גם באופן שהיתה הראיה לאונסו.

שנאמר "זאת תורת הזב, ואשר תצא ממנו שכבת זרע" — הוקשה ראייתו הראשונה

וראה להלן [לז א], שאביי אמר "אונס בזיבה יוכיח שאינו גורם, וסותר", וביאר תוס' הרא"ש שחולק על רב הונא וסובר שראיה ראשונה אינה מטמאה באונס, [כי אילו ראה מטמאה באונס הרי היא דבר הגורם לטומאה, ואין הוכחה ממנה לדם קושין] ולכאורה תמוה, שהרי אף אם ראה באונס מצטרפת לזיבה, הרי כיון שבימי טומאה ראה ראשונה אינה גורמת, לכן אינה נחשבת דבר הגורם.

והחזו"א [יו"ד קכא יז] צידד ליישב [קושית תוס' הרא"ש] שראיה ראשונה אינה מדיני זיבה, אלא רק גורמת לראיה שאחריה להחשב ראה שניה, ולכן מטמאה באונס, אך נחשבת דבר שאינו גורם. וראה להלן, ובחברותא למסכת זבים [פ"א הערה 6].

והתשב"ץ [ח"א קב] נקט, שראיה ראשונה בזב יש לה דין שכבת זרע והוא כבעל קרי. ולשיטתו לכאורה לא יתכן צירוף ראיות לטומאה, ובודאי הראשונה רק גורמת לבאה אחריה שתקרא שניה. אך עדיין תמוה, שהרי לעיל אמרו שקטן מטמא בראיה ראשונה, אף אם אין לו טומאת קרי.

ובהכרח שדין טומאת קרי שלו היא חלק מדיני הזב, ומדיני הזב הוא שדיני ראייתו הראשונה יהיו כדיני קרי שמטמא גם באונס. וכשרואה ראה שניה מתברר שגם הראשונה היא מראיות הזוב ומצטרפת לטמאו שבעה ימים.

כי אם אינו ענין למעינות, תנהו ענין למה שאינו ממקום מעין. ואם אינו ענין לראיה ראשונה שנלמדת בהיקש, תנהו ענין לנקבה.

והחזו"א [יו"ד קז כא] תלה נידון זה בתירוצי תוס' [לד ב ד"ה מקום, ראה הערה 92], שאם הנידון בסוגיין הוא האם מעיין הוא או לא, הרי מוכח להלן [נו א] שלא נפשט, ובהכרח שאין כוונת אביי להכריע שמעיין הוא. אך אם הנידון הוא אם נתחדשה טומאה עצמית של זוב שאינה תלויה במעינות, או שהיא מדיני טומאת המצורע, נמצא שאי אפשר לטמא מצד מעיין, שהרי אילו נאמר רק "לנקבה" והיו לומדים זכר מנקבה, אין מקור לטמא בראיה ראשונה של זיבה, שאינה באשה ואינה מעינות. וראה סדרי טהרה [חדוד הלכות] ובאור שמח [משכב ומושב ה ה].

101. רש"י פירש שרב הונא דן לענין "מגע וטומאת ערב כבעל קרי, ולהצטרף לשניה לטמא כזב גמור". ותוס' והרשב"א הוכיחו שדן רק לענין להצטרף לשניה, שאם לא כן מה הקשו מהמשנה ש"ראה ראה ראשונה בודקין אותו", והרי יתכן שאינה מצטרפת לראיה שניה, אך מטמאה במגע וטומאת ערב. ודקדקו כן מלשונו שנקט "ראה ראשונה" ולא ראה "אחת" כי לא דן על דין ראה אחת בפני עצמה, אלא על דין הזב שראה שתיים.

קפיצה וכדומה⁽¹⁰²⁾.

מאי לאו בודקין אותו בנוגע ל**טומאה**, ואילו נמצא אונס טהור לגמרי, ושמע מינה שבאונס אינו מטמא אפילו בראייה הראשונה?!

מחלקת הגמרא: **מידי איריא**?!

הא כדאיתא, והא כדאיתא! הבדיקה השניה היא ביחס לטומאה ולקרבן, והראשונה ביחס לקרבן בלבד ולא לטומאה.

תא שמע: "בשלישית — אין בודקין אותו, רבי אליעזר אומר — אף בשלישית בודקין אותו מפני הקרבן!"

מדייקת הגמרא: **מכלל, דתנא קמא** — שאמר שאין בודקין אותו בשלישית, בהכרח שבבדיקות בשאר הראיות — **מפני הטומאה קאמר!** ומוכח שגם בראיה הראשונה בודקין אותו אם נטמא באונס או ברצון?!

דוחה הגמרא: **לא, דבולי עלמא** עוסקת לגבי הבדיקות לקרבן?

והבא ב"אתים" קא מיפלגי, אם דורשים את המלה "את" האמורה בפסוק "והזב את זובו לזכר ולנקבה".

רבנן לא דרשי "אתים", ורבי אליעזר דריש "אתים".

דוחה הגמרא: **לא**, אין הבדיקה הזאת נעשית כדי לברר אם לטמאותו טומאת זב. אלא כדי לברר חיובו לקרבן, שאם היתה הראיה הראשונה באונס, אין היא מצטרפת למנין שלשת הראיות המחייבות אותו בקרבן.

ומקשה על כך הגמרא מסיפא של אותה משנה: **תא שמע:** ראה הזב בשניה, בודקין אותו!

למאי בודקין אותו בראיה השניה?

אילימא בדיקה זו כמו הבדיקה אחר ראייה ראשונה, מטרתה רק לברר לחיוב קרבן, אבל לטומאה לא תועיל הבדיקה כי הוא נטמא כדין זב גמור אפילו באונס.

אי אפשר לפרש כך, שהרי **איברי כאן "מבשרו" — ולא מחמת אונסו**, והיינו שראיה שניה באונס אינה מטמאה.

אלא, לאו — בודקין אותו ביחס לטומאה.

אך בפשטות טעם הבדיקה, משום שדרכים אלו גורמים שלא תהיה סיבה להסתפק מפני מה רואה, שהרי יש לתלות בדרכים אלו, ומהיכתי תיתי שזיבתו מפני חולי זיבה בבשרו. ונפקא מינה אחר שראה ב' פעמים ויש רגלים לדבר שזיבתו מחמת חולי זיבה, שלביאור השני מסברא לא יועילו ז' דרכים לטהרו, ולביאור הראשון יועילו, כי אין ודאות שבא "מבשרו",

102. המשנה אחרונה [זבים ב ב] הקשה, מה בכך שיתכן שבאה באונס מפני ז' דרכים, והרי עדיין ספק טומאה דאורייתא הוא, וראוי להחמיר בו. וביאר הגר"ח שמואלביץ [שהתורה טיהרה במקום שהיה ודאי אחד מאונסים אלו, אף שיש ספק אם הזיבה באה מחמתם, כי צריך שיהא ודאי שבאה מבשרו ורק במקום שיש ספק אם היה אחד מדרכים אלו, ראוי להחמיר].

ומסבירה הגמרא: **רבנן לא דרשי "אתים"**, ולפיכך דרשו את הפסוק בצורה הזאת:

הזב — חדא ראייה,

[**"את" — לא דרשי רבנן!**]

זובו — תרתי ראיות.

ולפיכך המשך הפסוק נסוב רק על שתי הראיות הראשונות, וכך הוא נדרש:

"לזכר" — שמצטרפות לראיה שלישית לחיוב קרבן רק אם היו ברצון, ולא אם היו באונס.

אבל בשלישית — אקשיה רחמנא לנקבה, שאפילו היתה הראיה השלישית באונס, הרי היא מצטרפת לשתיים הראשונות שהיו ברצון, לחיוב קרבן. ודינה כמו ראיות של נקבה, שכולן הן באונס, ומתחייבת בקרבן-זבה⁽¹⁰³⁾.

ורבי אליעזר דריש "אתים", ולפיכך דורש את הפסוק בצורה הזאת:

הזב — חדא ראייה.

את — תרתי ראיות.

זובו — תלת ראיות, ועד כאן טעונות הראיות בדיקה, כי דרשינן "לזכר" — שאינן מחייבות קרבן אלא אם היו שלשתן ראיות שלא מאונס.

ורק **ברביעית אקשיה רחמנא לנקבה** — שגם ראיית אונס נחשבת לראייה. ונפקא מינה שראיית זיבה באונס סותרת מנין שבעה נקיים של זב⁽¹⁰⁴⁾ [אך לגבי טומאה וקרבן בין כה וכה אין נפקא מינה ברביעית אם היא ברצון או באונס].

ונמצא שראיה הראשונה לכולי עלמא אינה טעונה בדיקה לטומאה, כי אפילו אם ראה אותה באונס מצטרפת לטומאה, וכרב הונא.

ולכן צריך גזירת הכתוב לטהרו. וראה הערה הבאה.

103. **הריטב"א והר"ש** [בזבים שם] נקטו שאונסו טמא משום גזירת הכתוב בהיקש זכר לנקבה, [ומה ששנינו שם ש"רגלים לדבר" נסוב על שאר דיני המשנה], ולפיכך גם אם ראה ודאי לאונסו, טמא. וכן מוכח להלן [לז א] שהוכיחו כי ראייה באונס נחשבת דבר הגורם, שהרי מטמאה בראיה שלישית, ומוכח שנחשבת אונס ואף על פי כן מטמאה, ולא שטומאתה מפני שרגלים לדבר מוכיחים שבאה "מבשרו".

אך **המפרש בניזיר** [סה ב] ורבינו הלל [תוס' זבים א ז] **והרע"ב** [ניזיר ט ד] נקטו שרגלים לדבר תולין שבאה מבשרו ולא מאונס, ותמה התו"ט שהרי בסוגיין דרשו מקרא, וביאר

שהטעם לגזירת הכתוב הוא משום שיש רגלים לדבר שאינו אונס.

ומדברי **הרמב"ם** [מחו"כ ב ה] משמע שבראייה שלישית אין צורך בדיני זיבה, אלא כיון שכבר נטמא בב' ראיות, ראייה שלישית מחיבתו בקרבן, והיינו, שאין חיוב הקרבן נובע מתוספת טומאה, אלא הוא עומד בפני עצמו [וכן נראה שהבינו המשך חכמה ויקרא טו טו, והגרי"ז מחו"כ ג ה] ובכך גופא נחלק רבי אליעזר על רבנן, וסבר שגם חיוב הקרבן בראיה שלישית נובע מתוספת טומאה, ולכן נקט שרק הראיה הרביעית מועילה לסתור אפילו ראה באונס. [וראה רש"ש להלן לו א], והרחבנו בכל זה **בחברותא למסכת זבים** [פ"ב].

104. יש לדון, האם לדעת רבי אליעזר ראייה

דוחה הגמרא: **ותסברא**, כיצד יתכן להעמיד את דברי רבי יצחק בראיה ראשונה?

והרי אמר מאידך **"להחמיר עליו"** — שהוא עושה משכב ומושב". וכי בראיה ראשונה בר [דרגא לטמאות] משכב ומושב הוא?

אלא, הכי קאמר: רבי יצחק אומר: והלא זב ככלל בעליקרי היה בראיה ראשונה, שדרגת טומאתם שווה, שאינם מטמאים משכב ומושב, ומטמאים בין באונס בין ברצון.

ולמה יצא [במה חלוק דינו מבעל קרי] בראיה שניה?

לחקל עליו ולהחמיר עליו.

לחקל עליו — שאינו מטמא באונס.

ולהחמיר עליו — שהוא עושה משכב ומושב.

אמר רב הונא: זוב — דומה למי בצק של שעורים!

וכן אמר רב הונא: זוב בא מבשר המת,

תא שמע שלא כרב הונא: רבי יצחק אומר: והלא זב ככלל בעל קרי היה [שהרי הוקשה זיבה לשכבת זרע, וכדלהלן] ולמה יצא להכתב פרשת זב כדין בפני עצמו?

לחקל עליו בדבר אחד ולהחמיר עליו בדבר אחר!

לחקל עליו — שאין מטמא באונס, ואילו קרי מטמא גם באונס,

ולהחמיר עליו — שהוא עושה משכב ומושב, אב-הטומאה, מה שאין כן בעל קרי¹⁰⁵.

ומבררת הגמרא: אימת נוהגת בו הקולא והחומרא?

אילימא בראיה שניה של זיבה?

לא יתכן. כי היבא הוי ככלל בעל קרי, והרי הוא זב גמור?!?

אלא, פשיטא שרבי יצחק עוסק בראיה ראשונה. וקתני "לחקל עליו" — שאינו מטמא באונס" ומוכח שלא כרב הונא.

לקרבן בודקין ולא לסתירה", ולכאורה יכלו להוכיח מהמשנה שרק לגבי קרבן הצריך בדיקה בשלישית, ובהכרח שבמשנה היה אפשר לבאר שסותר מפני שיש רגלים לדבר שבאה מבשרו, [ולקרבן צריך בדיקה לבירור גמור וכמו שדנו שם בהו"א שלרבי אליעזר אפילו רביעית לא תסתור], ורק בברייתא מצינו שיש חילוק בין שלישית לרביעית, והיינו, שרביעית מטמאה אפילו אם ודאי ראה באונס.

105. כך פירש רש"י, וטעון בירור, כי החומרא בעצם מה שעושה משכב ומושב, או לחילופין

שלישית באונס אפילו אינה סותרת, או שרק אינה מחייבת קרבן. ומסברא נראה שתסתור מספק שמא ראה מחמת זוב, ולא התמעטה אלא לקרבן.

ולפי המבואר בהערה הקודמת בדעת הרמב"ם שרבי אליעזר סבר שחיוב הקרבן בראיה שלישית נובע מתוספת טומאה, הרי מסתבר שרק לענין חיוב הקרבן צריך ראה מבשרו, אך לגבי סתירה די בראיה באונס.

וכן משמע להלן [לז א] לגבי הנידון אם דבר שאינו גורם סותר, שהוכיחו מברייתא שרבי אליעזר אומר "ברביעית אין בודקין אותו, כי רק